

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la administrație. Prețul după tariful și involați.

Manuscrisele nu se înapoiază.

TELEFON N. 236.

Cuvinte de mângâiere

cătră mamele, soțiile și surorile noastre.

Aproape nu există astăzi casă românească, din care să nu fi plecat pe câmpurile de războiu dela granițele țării vre-un fiu, frate, părinte sau altă rudenie mai apropiată, și cu cât mai mult se va întinde războiul lumii, care a încercat atât de cumplit omorarea din zilele de azi, cu atât mai mult se vor rări rândurile celor rămași acasă. Vedem doar cum zilnic sunt înrolați sub steag tot alte și noi contingente și nu e departe vremea când chiar și acei dintre noi, cari din cauza defectelor trușești sau a vârstei noastre înaintate, n'am fi crezut odată cu capul că vom fi chemați vreodată sub arme, — vom fi înrolați ca să aducem tributul nostru de sânge pe altarul țării.

Se împlinesc tocmai patru luni dela începutul înfricoșătorului război și astăzi, ne-am obișnuit cu toții atât de mult cu gândul de-a pleca în orice moment la luptă, încât înrolările, la cari suntem zilnic martori, nu ne mai pot surprinde sau neliniști.

Ceea ce însă ne neliniștește pe mulți și face pe multe mame, soții și surori de ale noastre să aibă nopți nedormite și să verse lacrimi amare, este gândul la soartea celor plecați, dela cari nu ne mai sosesc știri de săptămână și luni de zile... Vedem zilnic cum se opresc la gări transporturi tot mai multe de bolnavi și răniți, dar ori câte ori am alergat la gări sau la cutare spital în speranța că doar-doar vom găsi printre cei ofițeri de boală sau slăbiți de răni pe cel dorit din casa noastră, nu-l găsim și deserați și amărâți ne întorceam iarăși acasă, pentru ca a doua zi să suferim aceiași decepție amară. În schimb vedeam printre cei cari seosec pe la spitalele noastre fețe streine, fii de ai altor neamuri conlocuitoare, pe cari deasemenea i aștepta poate în același moment cutare mamă sau soție neconsolată în cine știe ce gară îndepărtată a Monarhiei.

Astfel treceau și trec zile, săptămâni și luni, fără ca să aflăm vre-o

veste despre acei ce ne sunt atât de scumpi, cu toate că autoritățile noastre militare și civile, precum și instituțiunile particulare își dau cea mai mare silință ca să satisfacă pe cei, cari le năpădesc cu scrisori și telegrame.

De luni de zile apar la Viena liste oficiale, distribuite prin orașe și sate, în cari sunt înșirate numele soldaților noștri morți, răniți și bolnavi. Sunt liste compuse cu multă conștiințiozitate de cei în drept, dar cu toate aceste autoritățile militare și civile, cari le publică, nu pot lua răspunderea deplină pentru conținutul lor, date fiind greutățile ce se ivesc la stabilirea acestor statistice. Soldații noștri stau doar în luptă pe a-tatea fronturi, în nordul și sudul Monarhiei ba chiar și în Germania. Nr trebuie deci să ne mirăm dacă publicarea numelor unor răniți de mult timp, întârzie cu săptămânile și dacă, cu toată conștiințiozitatea, se furișează în aceste liste și greșeli. În nerăbdarea noastră alergăm apoi pe la spitaluri. Întrebând pe cei reințorși din luptă despre soartea celor ce ne sunt atât de dragi, și adeseori ni se comunică știri rele, necontrolate, despre soartea cutărui frate al nostru, cari vești apoi ne neliniștesc și mai mult și ne aruncă cu totul în brațele desperării. Astfel se nasc apoi vești și versiuni din cele mai alarmante, cari ne cutropesc și mai mult, pentruca mai târziu ele să se desmintă și să găsim mai târziu pe cel crezut mort sau greu rănit din auzite — în viață.

Sunt nenumărate cazurile de acest soi și cu toate aceste ele se repetă și produc mereu groază și durere. S'a întâmplat chiar cazul că doi ofițeri austro-ungari, declarați morți în listele oficiale, trăiesc și azi, venind unul acasă după ce a fost înmormântat de familie, care i-a adus acasă presupusul cadavru de pe câmpul de luptă, iar altul a scris după luni de zile dela „moartea“ sa din captivitate rusească, unde a ajuns ușor rănit.

Adeseori suntem nemângâiați,

că timp de mai multe luni de zile nu ne sosesc scrisori dela cei plecați în luptă, deși, plecând ei la bătaie, ne-au promis că ne vor scrie regulat și des. Nici acest fapt să nu ne descurajeze, căci, cine a fost pe câmpurile întinse de luptă, știe ce greutate mari întâmpină scrisul și circulația poștei de campanie. Soldații noștri stau adeseori câte 3—4 săptămâni în luptă neîntreruptă, care nu le permite scrisul, iar dacă și scriu se întâmplă adeseori, ca în urma unei retrageri grăbite, dictată de împrejurări strategice în fața unui dușman superior, poșta cu scrisorile să fie părăsită în câmpul deschis sau prin cei munți din sudul și nordul Monarhiei, căzând în mâinile dușmanului.

Intre cei, dela cari nu mai primim vești, sunt apoi desigur și mulți, cari au căzut în prisoare și numai cu anevoie, după ce au fost deportați în ținuturi streine, pot să obțină permisiunea de-a ne scrie. Iar unei astfel de scrisori, trimisă de pildă din fundul Rusiei, îi trebuie adeseori luni de zile până ce sosește, căci trebuie să treacă prin o cenzură severă și să facă un lung drum. Cu timpul se vor delătura însă și aceste pedeci, fiind în cursere tratative între statele beligerante, pentru a-și comunica reciproc cât mai repede listele prizonierilor.

Iată dar atâtea și atâtea motive, pe cari nu trebuie să le perdem din vedere ci cari din contră trebuie să mângâie pe toți acei, cari astăzi sunt încă în nesigurantă asupra soartei celor plecați în război.

Am scris aceste rânduri, ca să trimitem o rază de lumină și mângâiere în sufletele celor mulți obișnuiți din orașele și satele noastre, rugându-i să nu se lase pradă desperării și să aibă credință în Dumnezeu. Preoții noștri din orașe și sate ar face un mare bine celor mulți nemângâiați, dacă în aceste zile de grea încercare, dând glas amvonului și ținând cont de cele spuse mai sus, ar turna speranță și mângâiere în sufletele credincioșilor lor.

În zilele aceste mai mult ca oricând biserica noastră românească trebuie să fie un izvor de binefacere și de mângâiere.

Epilogul procesului din Sătmar.

Grațierea părintelui Mureșianu și a țăranilor din Moftin.

Cu poșta de azi am primit dela d-l avocat Petre Porușiu, unul dintre cei șapte apărători din faimosul proces dela Sătmar, următoarea scrisoare:

Onorată Redacțiune!

Astăzi am primit decizia nr. 19586/1914 B. al tribunalului din Sătmar prin care sunt încunoștiințat că părintele Mureșianu din Moftin și ceilalți dovâsprezece acuzați, cari au fost judecați la 17 April a. c. sunt grațiați de M. S. Regele prin înaltul decret dela 8 Noemvrie 1914. În urma acestui act de grație procedura penală a fost sistată.

Salutăm cu bucurie și cu profund respect înalta hotărâre a M. Sale, în care vedem un semn de părintească bunăvoință față de poporul românesc statornic în credința sa față de tron și patrie, statornic în iubire de lege și neam.

Al dvoastră stimător.

Petre Porușiu m. p.

unul dintre cei șapte apărători.

Tribunalul din Szatmárnémet a imauat cauzașilor următorul deciz:

Referitor la procedura penală pornită în contra lui Gheorghe Mureșianu și soții acuzați cu delictul torturii brațiale a autorității și a unor particulari, — la cererea procurorului reg. — judecătoria penală de pe lângă tribunalul regesc din Szatmárnémet a adus în ședința sa intimă ținută în 18 l. c. 1914, următorul deciz:

În sensul punctului al doilea al §-ului 105 din codul penal tribunalul regesc sistează procedura penală pornită în contra lui Gheorghe Mureșianu și soții osândiți prin decizia judecătorească cu data de 27 April 1914. În consecință cheltuielile în suma de 6478 de coroane și 45 de fleri plus 43 cor. și 60 fl., cheltuieli ivate în mersul instrucției acestui proces cad în sarcina statului: totodată ordonează, ca toate actele și obiectele, cari au fost întrebuințate spre stabilirea definitivă a delictelor, să fie transportate la procuratură. Motivare:

Conform ordinului d-lui ministru de justiție ung. reg., Maj. Sa Reg. Ces. și Ap. prin prealaltul Său decret datat din 8 Noemvrie 1914

S'a îndurat preagrațios să ordoneze sistarea procedurii penale în această caștiune; deoarece însă în sensul punctului 2. al §-ului 105 din codul penal grația regească eschide continuarea instrucțiilor și a oricărei proceduri penale, a trebuit să sistăm procedura în contra acuzaților.

Din ședința intimă a judecătoriei penale de pe lângă tribunalul din Szatmárnémet, ținută în 18 Noemvrie 1914.

Președinte: Dr Iuliu Papolczy m p.; referent: Dr Iosif Némethi m. p.

Regele Carol și școala română.

Împlinindu-se săptămâna trecută 40 zile dela moartea primului rege al României profesorul Gh. Adamescu scrie în „Revista generală a învățământului un articol intitulat: „M. S. Regele Carol și școala română“. Credem merit a reproduce câteva rânduri din acest articol, care este un omagiu adus memoriei Aceluia, sub înfrățirea Căruia școala din România a realizat progresul actual.

„...Regele Carol — scrie d-l Adamescu — s'a interesat de aproape de toate organele vieții noastre politice, sociale și culturale; dar dacă se poate zice că au fost unele cari l-au atras în mod cu totul deosebit, apoi acelea au fost armata și școala, șocotind că ele formează temelia cea mai sigură pentru propășirea și întărirea noastră națională. Regele afirmă că, avântul ce a luat țara se datorește în mare parte îngrijirilor neobinate pentru aceste două instituții.

Afirmațiunea Sa este întemeiată pe două serii de motive.

În primul rând este înalta concepțiune ce și-o făcea despre rolul și misiunea școlii și a corpului didactic.

„Școala este templul principiilor“, zice El cătră școlari; numai în viața practică intrați pe câmpul acțiunilor. Pentru a ieși triumfători, vi-se cere o muncă continuă și neobosită, o fermă statornicie în voință, un ideal pe care trebuie să-l aveți pururea dinaintea voastră, pe care să nu-l pierdeți nici un moment din cugetarea voastră: „fericirea patriei, regenerarea și mărirea națiunii“.

Și tot cu același prilej se adresează corpului didactic:

Fiecare amănunt, de care-mi aduc aminte, mă înfioară. Incep să-mi descos sufletul ca un medic sufletesc, care stabilește diagnoza.

E o noapte cu lună. Se vede limpede până departe... Razele lunii cad pe coperișele caselor, bat în ferestri, pe turnurile bisericilor — se preling pe coamele de deal, încât dau întregului un ce misterios, ca din povești. Am ajuns pe Romuric. La picioarele mele zace Brașovul. Mă opresc, ca să respir din greu aierul curat, de munte, mai aspru decât cel de șes, unde trăiesc acum. Ochiul mei simțesc o plăcere deosebită să se plimbe dealungul contururilor respicute ale dealurilor și munților. Urmăresc urcușurile și scoborșurile de deal, ca și când s'ar juca, veseli, nește copii cu coama stufoasă a unui cal. Incepând dela Dealul furcilor, urcând Tâmpa, trecând, în fund, pe la vârful Postovarului, revenind la dealurile, cari înconjoară Schelul, oprindu-se asupra „turnului negru“, a cărui siluetă se vede limpede la dreapta, și poposind la „turnul alb“, lângă care m'am adăpostit, ochii mei cuprind întreg lanțul acesta de munți cu o lăcomie, care este esplenabilă, dacă știți că ani de zile nu le-a fost dat să vadă decât șes și iarăși șes.

Bieți ochi, osândiți să trăiașcă în surghiun!

Acum își răsună.

Mă așez pe o bancă. Nu este ni-

Din vremuri grele.

«Rămas-bun!»

De Sinbad călătorul.

Scumpul meu prietin!

Înainte de a pleca pe câmpul de luptă, în Galizia, de unde cine știe dacă mă mai întorc, îți scriu rândurile de față. Mă aflu în Brașov, în Brașovul nostru, unde ne-am văzut pentru întâia dată, unde ne-am petrecut anii dintâi ai prietniei noastre.

Îți poți închipui dacă mi-a bătut inima mai tare apropiindu-mă de Brașov. Treau era arhiplin de soldați. Ajunsesem în clasa I, lângă fereastră — acum domnește o egalitate ideală între clasele sociale — în compartimentul meu de clasa I mă aflam în nemijlocită apropiere cu un țigan, câpran, care făcea o gramadă de ghidușii, spre delictul soldaților. E firesc procesul acesta psihologic: în vremuri ca acestea te sbruclumi în extreme — dela tristățe cea mai mare, la râsul și veselie cea mai pronunțată, cel puțin la aparență. Neamțul zice veseliei acestuia: Galgenhumor (umor de spânzurațoare).

Tocmai rădeseam din coșul gurii văzând cum s'a tolanit țiganul pe canapeaua de catifea, cu o țigară de foi în gură — când au început să se arate

la fereastră locuri cunoscute. Mă apropiam de Brașov. Sprengitul, cu carierele lui de piatră, l-am văzut mai întâi. Apoi Tâmpa, în fund, și orașul, ca într'un cazan, împrejmuit de verdeată — frunza dă în toamnă. M'am ridicat dela locul meu și am ieșit pe coridor, fiindcă surâsul meu de mai înainte nu se potrivea cu ceace simțeam.

Iacă, sunt cinci ani de când am plecat din Brașov, orașul copilăriei mele, și-acum aveam să-l revăd. Tu știi că de multe ori îmi bat joc de sentimentalism. Îmi face plăcere să aduc un ghimpe sufletesc în mijlocul unei conversații sentimentale. E un deliciu pentru mine să termin un șir de idei cu o turmură „heine“-escă. — Ei bine, în clipele acelea dispăruse cu desăvârșire satiricul din mine, căci predomina ideea: te spropii de orașul copilăriei și tineretii tale — poate pentru ultima oră.

Sufletul meu începea să freacă. Simțeam prea bine freacă, care se năstea și — la dreptul spunând — îmi cădea bine. Îmi ziceam: ai și tu ceva la care ții — ceva, de care te desparți cu greu — semn că ai trăit și tu, un crâmpel de viață, dacă nu mai mult.

Închipeu-ți starea mea sufletească: stai trei ani de zile într'un orașel uitat de lume, la șes — tu, cel învățat de dealurile! — și te-apropii acum de dealurile și de munții tăi! Eram ca un

lunatic. B'rja, care m'a dus în oraș, căci știți că gara e cam departe de oraș, m'a purtat pe străzile cunoscute ale Brașovului: în piața principală, lângă primăria cea veche, demonstrații patriotice, pentru război. Toate neamurile în frântează acum! Sași, Românii, Unguri, Germani, aceștia alergau în Germania, la mobilizare. În casina militară cânta muzica lui Dick, a lui Dick, care ne înviora sufletele la dans, când eram studenți de liceu. Nu-mi venea să-mi cred urechilor: din ferestrelor deschise ale casinei militare se răspândiau valurile marșurilor românești: — Astăzi cu bucurie, Românilor, veniți!... Se cânta chiar și „Deșteaptă-te Române!“ Visam? Marșurile noastre oprite, în casina militară din Brașov? Eram în plină mobilizare — iată deslegarea problemei. Acum, când mergem să ne vârșăm sângele pentru țară, puteam să ne cântăm marșurile naționale: cei ce cântau erau ofițeri români în rezervă...

Brașovul e arhiplin de miliție. Mii și mii de soldați, de toate gradele și vorbind toate limbile din monarhie.

După cele auzite la casina militară nu m'am mirat de loc când am văzut, mai târziu, un steag-treicolor românesc. Știu, cu câtă grije ne așezam la „maiale“, în rânduri de trei, noi, cei cu „lente“ de „aranjor“, ca cel puțin combinația „lenteelor“ să dea treicolorul nostru iubit. Știi de câte ori se apropiau păzitorii statului de noi și

ne împărțiau altfel, ca nici chiar din așezarea rândurilor să nu iasă la iveală treicolorul românesc. Ei bine, a dispărut și zidul acesta chinăsc: în piața Brașovului am văzut un stindard mare, purtat cu mare alai, stindardul românesc, care va flutura și pe câmpul de luptă și ne va aduce cinste, de asta sunt sigur! — Mi s'au umezit ochii, văzând steagul — nu mi-e rușine să-ți o mărturisesc — căci prăjina aceea, cu pânza în trei culori îmi aducea înaintea ochilor tot sbruclumul neamului nostru, toate năcazurile îndurate, toate bucuriile întezărite și dispărute, răpuse de furtună.

Sufletul meu fremăta. Îmi ziceam mereu: trăiești vremuri hotărtoare, mari!

M-am plimbat, dragă, cu pași înceți, pe străzile atât de cunoscute. La fiecare colț de stradă mă opream. Se inserase. Sgomotul manifestațiilor războinice îl lăsam tot mai departe — părea un zumzet de albine acum — și mă năpădeau amintirile cu tot farmecul, cu toată duloșia, cu toată durerea lor.

Somnambulul își urma calea pe străzile, cari se nveleau tot mai mult și mai mult în tăcere.

Măne o să plec pe câmpul de luptă. Nu știu dacă voi scăpa teafăr. O să mă apăr, o să mă lupt din răspuțeri — astăzi, să mai trăiesc odată zilele trecute, zilele copilăriei și ale tineretii mele!

SITUAȚIA

pe câmpul de războiu.

Asi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Luptele din nordul Monarhiei: evacuarea Cernăuților.

Budapesta 27 Nov. n. (Telegramă dată la amiază și sosită la Budapesta seara la 6 h. 20 min). Pe frontul din Polonia a fost în decursul zilei de ieri relativ liniște. S'au desfășurat lupte însă în Galiția vestică și în Carpați. Dar lupte hotărâtoare nu s'au dat încă. Trupele noastre au evacuat din nou Cernăuții.

Generalul Höfer, locțiitorul șefului statului major.

Luptele din sudul Monarhiei.

Budapesta 27 Nov. n. Luptele din valea Kolubarei decurg favorabil pentru noi. Cu toată rezistența energetică, pe care ne-o opune dușmanul, am câștigat toțiș teren aproape pe toate fronturile. Am făcut cam 900 de prizoneri și am capturat un tun. Vremuirea estraordinară de năpraznică, locurile pline de mocirle peste mocirle precum și împrejurarea, că furtunile de zăpadă de pe diferite înălțimi împiedică orice perspectivă, îngreuiază ce e drept operațiunile noastre, dispoziția trupelor noastre însă, conform informațiilor primite de pe câmpul de operații, e excelentă.

Luptele anglo-franco-ruso-germane.

Budapesta 27 Nov. n.; via Berlin. Din marele stat major german se comunică oficial cu data de azi:

Vasele engleze n'au neliniștit eri țării *Flandrei*.

Pe frontul dela vest n'a obvenit nici o schimbare de situație.

Spre nordvest de *Langemarck* am ocupat un cătun făcând acolo câțiva prizoneri.

Ofensiva noastră din pădurile argonice progresează mereu.

Am respins atacul Francezilor îndreptat în contra localității *Aprumont*, spre ost dela *Sarnt Michiel*.

În Rusia nu s'au desfășurat eri lupte decizive.

Războiul cu Turcii.

Budapesta 27 Nov. n. via: Constantinopol.

Din marile cartier general otoman se anunță oficial cu data de azi:

În genere situația de pe câmpul de operații nu s'a schimbat. După

cum s'a stabilit ulterior, la *Moghel* am luat dela dușman 4 tunuri, dintre cari pe două le deterioraseră Rușii.

De pe câmpul de luptă.

II.

Speranțe zădărnice.

Toți speram că vă vom ajunge și vom intra în orașul S. fără să întâmpinăm vre-o rezistență din partea dușmanului, după ce zile de-arându-l înaintarea noastră decursese în cea mai mare liniște, fără să dăm față cu inimicul care se retrăgea mereu dinaintea noastră.

Ici colo, numai, câteva pușcături repeși, cari încetau însă în curând, vestiau câte-o ciocnire între patrulele noastre și cele muscălești. În dreapta însă și în stânga, la depărtări mai mari, gemeau tunurile făcându-ne aminte că ne aflăm pe câmpul de luptă și că dacă noi înaintăm în liniște, — nu tot de același noroc aveau parte alte trupe ale noastre.

Așteptam cu nerăbdare să ajungem în orașul amintit, unde aveam să ne răzbumăm apoi foamea și năcașurile îndurate prin sărăcăcioasele sate, colindate până acum, jefuite și prădate toate de nelindurarea căzăcească. În primul rând ne atrăgea puterea magică a tutunului, pe care speram că-l vom găsi cu abundență în oraș. Numai fumătorii pot cunoaște chinul zilelor petrecute în totală abținerea de binefăcătoarea amorteală a fumului răspândit de «tămăiea dracului». Nu mai amintesc apoi foamea și celelalte miserii, cari ne împinteneau în marșul către orașul așteptat ca un «pământ al făgăduinței» în lunga noastră rătăcire prin pădurile și satele imprăștiate pe coastele și văile Carpaților galțieni.

Drum de câteva ore — și toate așteptările noastre aveau să fie satisfăcute, dacă satul H. nu ni se așternea ca o piedică în drum. Ne apropiam de marginea satului, când cele câteva detașături de pușcă aie patrulelor trimise înainte ne vestiră că mai avem de lucru înainte de a pune piciorul în Cănașul așteptărilor noastre. Amuștră însă în curând glasurile cobitoare ale gurilor de foc, semn că n'aveam în cale decât vre-o patrulă dușmană. Dar o nouă răpsală de detunături și un potop de gloanțe ce se repezi cu furie asupra noastră de pe coasta dealului ce se afla dincolo de sat — ne oprî pe un moment în loc.

Primiram imediat ordinul pentru linie de foc și în această formațiune ne făcărăm întrarea în sat, căutând să asigurăm înaintarea — ceci uitasem să spun că făceam parte din avangardă — înșirului de mulție ce se scurgea pe drum în urma noastră

N-am să uit niciodată această înaintare pe cât de primejdioasă pe atât de ciudată; ba comică chiar. Șue-rau gloanțele în jurul nostru, dar ai noștrii își vedeau nepăsători de drum colindând și cercetând casă de casă, pentru ca să nu rămână Cazaci ascunși și neobservați în urma noastră. N-am dat prin întreg satul de nici un Cazac, în schimb însă nici unul dintre ai noștrii, cari scooteau prin case după dușman, nu se întorcea cu mâna goală. Și să nu credeți că aduceau doar Cazaci înfăcșaiți de ceafă. Nu, căci de unde nu e, nici D-zeu nu ia. Se întorceau însă cu oale de lapte cari avuseră nenorocul de a nu se ascunde destul de bine de ochirea ageră e soldatului care zile de-a rândul nu făcuse cunoștință cu «ceva pentru făclă». Timp pentru ospătat însă nu era, nevoiți fiind să străbatem cât mai curând satul, pentru ca să deschidem apoi focul în marginea comunei dinspre coasta de unde roiau șușurăturile năprasnice ale plumbilor rusești.

Nu-i prea plăcut să-ți tai drum prin ploaia de gloanțe, dar când ești alit și o faci — uși de toate și dai înainte. Și înaintați ai noștrii cu oalele de lapte în mână, încât dacă țușturile plumbilor nu-ți sbârâneau pe la urechi, ai fi jurat că se întorc dela împărțirea prânzului. Cu pușca în mână dreaptă iar în stânga cu oala de lapte alergau prin potopul de gloanțe, dintre cari unele aveau încă și îndrăzneala de-ași vârî nasul prin oală.

Și să fi văzut înjurături la ai noștrii când se pomeniau că obrăznicia muscăleștilor muscălești li lăsa numai cu coada oalei în mână. Țineau — ai fi crezut — mai mult la oala cu lapte decât la viață.

Când am ajuns în marginea satului, unde ne oprirăm pe un moment într-o adâncitură de teren, care ne adăpostea de nelindurarea plumbilor, mi-am putut arunca mai în liniște ochii împrejur. Aproape toți erau plini de lapte; unii-și vârăseră laptele pe piept cercând să tragă câteva loșituri în fugă iar alții n'aură nici atâta noroc, căci glonteale muscălești li spoiesc cu lapte înaintea de a le da răgaz să guste. Unul singur, în jurul meu, mai ținea strâns binecuvântata prădă în mână. În inflebințea alergării și a șușurăturilor de plumb, își înclăștase cu putere mâna pe coada oalei, fără să și mai dea seama că greutatea i se uruase cu totul. Alerga, așteptând momentul și locul potrivit ca să-și poată consuma, în tihnă laptele. Acum sosise momentul, dar — grozavă decepție! — li părăsele laptele; căci bietul, numai acum observă că ceacea strânga el cu atâta putere în mână stângă era numai coada oalei, dela care

restul și laptele își luaseră de mult adio. Iubucnirăm cu toții în bobote de râs, în vreme ce nenorocitul păgubaș trânti, amărât, coada oalei la pământ, prohodindu-o cu o strajnică înjurătură.

În acel moment o șrapnea trimisă din tabăra dușmană, care se sparse în fața noastră, ne ură prin o puternică detunătură: »Bun sosit«.

Începurăm imediat focul și până seara târziu n-au mai avut cuvânt decât gurile de foc. Rușii trăgeau de sus de pe coasta dealului, ajutați fiind de focul tunurilor cari răcniau sălbatic din marginea pădurii situate la spatele lor, iar noi de jos din marginea satului și de-alungul șoselei, pe care speram mai înainte să ajungem în orașul făgăduinții. Am rămas însă numai cu speranță; căci după o luptă destul de aprigă, care a durat cam din vremea prânzului până spre seară — sorții izbânzii nu înclinau încă nici spre o parte nici spre alta.

Învăluții de întunerecul nopții ne-am retras atunci, neobservați de dușman, la vre-o câțiva chilometri mai 'napoi, unde rămânăm dar în cea mai mare liniște, am petrecut noaptea aceea pe câmpul liber. Din când în când mai aruncam ochii asupra satului H., unde para de lumină isvorăți din jăratecul rămas pe urma focului — aprins de ghiulelele rusești, — care prefăcuse în cenușă vre-o cincă case, — radea parcă ironic de speranțele și așteptările pe cari ni-le văzurăm de-oamdată zădărnice.

Al IV-lea Congres

general al Soc. Ortodoxe naționale a femeilor române.

În zilele de 22 și 23 Noemvrie va avea loc, în București al patrulea congres anual al «Soc. ortodoxe naționale a femeilor române» de sub președinția de onoare a I. P. S. Sa Mitropolitului Primat și sub conducerea d-nei Anastasia Filipescu.

Acest congres, la care s'a anunțat că vor participa un foarte mare număr de membri, se va ținea la Ateneu, după următorul program:

Ziua I (22 Noemvrie)

La oarele 11 dim. va avea loc la Mitropolie un Te-Deum, unde serviciul religios va fi oficiat chiar de către I. P. S. Sa Mitropolitul Primat.

La oarele 2 jumătate p. m. ședința congresului ce se va deschide printr-o cuvântare ținută de I. P. S. Sa Mitropolitul Primat, președintele de onoare al societății; apoi:

D-na *Maria Glogoveanu*, secretara generală, va citi darea de seamă de mersul societății pe anul 1913—1914;

D-na *Zoe Gr. Râmniceanu*, casiera generală, va citi raportul financiar;

»Ați risipit norii de întuneric prin răspândirea luminii și a verității; ați aruncat semințe de virtute, de patriotism, de românești simțiminte în fragedele inimi cari n'asteaptă decât călduroasa îmbrățișare a societății, ca să maturească și să producă fructe reale și salutare«.

În al doilea rând este încredințarea ce avea că școala noastră face pe zi ce trece progrese din ce în ce mai serioase.

În 1879 zice: »Am avut ocaziune de a aprecia prin mine însu-mi progresele reale obținute în deosebitele ramuri ale învățământului. Iar în 1889 făcea următoarea constatare: »Dorința de a învăța s'a întipărit așa de adânc în mintea poporului, încât toate școlăle ce s'au înființat nu ajung să potolească setea de a învăța carte«.

Învățământul este ca un arbore cu mai multe ramuri: fiecare și și are vieșă și roșul ei, dar toate se țin de același trunchiu. Privind lucrul așa, Regele Carol în diferite împrejurări s'a ocupat și a căutat să precizeze rolul fiecărei ramuri, dar a ținut în același timp să nu se pliază din vedere legătura între ele, care este scopul comun«.

D-l Adamescu își continuă studiul bazat pe documente, arătând interesul ce l'a purtat Regele Carol pentru progresarea școlii românești, dela învățământul primar și până la cel universitar.

Plata răniților și a concediaților. Mulți răniți și concediați, se plâng că pe durata concediului lor, nu le umblă plata. »Reichspost« în numărul său 558 din anul acesta, publică următoarele îndrumări, cari le-ar putea reproduce toate gazetele noastre în deosebi cele populare:

»Soldații cari au fost concediați din spitale, ca să intre sub îngrijire particulară, primesc un pașaul zilnic de 2 coroane. Acest pașaul li se plătește anticipativ la concediu până la 4 săptămâni, din partea spitalelor care i-au concediat. Pentru concedii mai lungi, aceste pașuale se plătesc ulterior de către acele »Ersatzkörper« unde trebuie să se prezinte la expirarea concediului. Aceasta să vede din »permisul de concediare«. (Ersatzbataillon, Ersatzcompagnie, Ersatzescadron, Ersatzbatterie). Plățile se fac și prin poștă. Rugările să se adreseze la »Ersatzkörper«-ul indicat în permisul de concediu«.

Rezultatul împrumutului de războiu. După știrile mai noi sem area împrumutului statului pentru războiu trece în Ungaria peste suma de un miliard coroane, iar în Austria peste un miliard și jumătate.

meni lângă mine. Pot să mă năpădească amintirile. »Măne pleci, îmi spune cineva, în internul meu, »uăne pleci, și cine știe dacă vei mai vedea ținuturile astea. Ia-ți rămas-bun!«

... »Biserica neagră« se înalță în mijlocul Brașovului, ca un elefant. Surdă la comparația făcută, dar ochii-mi joacă de-a lungul coperișului și li se pare că mângâie spatele unui elefant greoi. Se aude cum bate ceasul dela »biserica neagră«. Număr: unu-doi-trei-patru... ajung la nouă. Nouă ceasuri!

Cine mai îndrăznea să se arate pe stradă, la nouă, fără permisiunea profesorului? Ma văd cu cartea în mână, pregătindu-mă din matematică. Studiul cu nouă peceți, cu care m'am războit mai mult. De care am avut lipsă, mai târziu. În fiecare seară mă frământam cu matematica, fără ca să pot ieși din labirintul ei. Câte nopți nedurmite, câte dimineți buimace, câtă groază în sufletul meu, când legiam la tablă, să răspund din matematică!

Cum am trecut toate. Credeam că n'o să se sfârșească.

...Uite, pe acolo urcam cărărușa, ca să ajung sub nucul gigantic, care stăpânește dealul, deasupra »tornului alb«. Cu cartea subsoară, des de dimineață. Cartea zăcuse, noaptea întregă, sub căpătâi, ca »să intre în cap« — și acum era scoasă la iveală, ca să n'vâț din ea, dimineața, când mințile își sunt mai adunate, când prospătatea din natură te face mai atent.

De așa fi venit în timp de pace și sigur s'ar fi născut în mine iarăși

spiritul de batjocură — mi-aș fi bătut iarăși joc de aducerile-ămintă — acum însă, acum stau pe banca de lângă »tornul alb« și mă las cuprins în mrejele lor, fără drept de apel. Parcă aș sorbi ultimul strop din paharul vieții și parcă mi-aș soune în continuu: este ultimul strop! Ia seama! Este ultimul strop!

...Jos, jos, promenada pe »După Ziduri«. Cum să n'o cunosc? De câte ori n'am bătătorit-o! De câte ori n'am urmărit cursul pârăului, care formează nește cascade romantice, sub porți medievale, roase de vreme, de pe »tornul Turcilor«. Stăuca de var, de piatră de calcar, care poartă »tornul negru«, mi s'a părut de multe ori, în copilăria mea, un Chimamandșaro al naturii. Tre-când pe lângă ea mă simțiam în ținuturi de prin povești. Misterul creștea și în urma unui oblong de piatră, la marginea drumului — pe oblong erau câteva litere bizare, turcești. Legenda spunea că ar fi îngropat în pârătele acela de piatră un general turc, de pe vremea Turcilor. Cu fantazia noastră împodobeam piatră cu amănuntele cele mai grozave. Am trecut pe lângă ea, am zărit întorsăturile îndrăznețe ale literilor turcești — astăzi a dispărut misterul, care încunajura piatră de sub »tornul negru«.

Alt ceva m'a ținut loculul când urcam spre promenadă. O amintire dintr-o epocă mai apropiată. Mi-am adus aminte de o serbare școlară, de »malaiul« studentesc, când am legat prietnile mai strânsă cu flința, care

este acum tovarășa mea în căsălcie, cu nevasta mea.

Râzi, pretine, și te crucește de ce citești, nu batjocuri în-ă pornirea mea de a mă destăinui ție, căci ai să vezi la urmă pentru ce își scriu rândurile de față.

Urcând cărarea am stat pe loc. m'am uitat în toate părțile și — am tresărit. S'a trezit ceva ce durmea greu în mine, simțiam cum se trezește, cum își dă osteneala acel ceva să privească lămurit, cum vede clar, cum își reaminteste tot ce s'a petrecut pe locul, pe care pășeam tocmai. E a un urcuș, care ducea spre »Warte«. Știi prea bine ce este »Warte«, restaurant din mijlocul pădurii, spre Stejeriș.

Până ajungi la »Warte« (cuvântul vine dela nemțescul: Warte — stai pe loc!), treci, primăvara, printr-o mare de flori de liliac. O, drumul acesta prin marea de liliac, roșu și alb, cu mirosul subjugător ca două mâni moi, catifelate, cari te mângâie pe ochi și pe tâmple! De ți se întămpă să te plimbi seara pe drumul spre »Warte« ai mirajuri sufletești. Sufletul ți se pare că înoată în bucurie, în bucuria visată în decursul nopților negre, interminabile, de iarnă geroasă.

Pe drumul acesta minunat ne »ntorceam dela »malai«. Jucasem toată după prânza, în Stejeriș. În uniforma mea militară, de voluntar, trebuie să-mi fi stat bine, căci băgam de seamă că mamele și fetete se uită cu interes la mine.

Eram veseli amândoi. Ea își du-seese dreapta »ubt brațul meu și venind așa, încet-încet, spre oră«, am ajuns, povestind, pe peteul de pământ de care-ți povestesc. Cum să-ți scriu ceacea s'a petrecut în sufletele noastre? Mi se pare o blasfemie descrierea și — totuși — scriu mai departe, ca să-mi desoc sufletul și ca tu să fi în stare să-mi duci în îndepinire ceea ce te vob răga.

De mult ne »tachinam«. Simțiam o bucurie deosebită să ne arătăm mici greșeli, reciproc, să ne înțelegăm, pentru ca mai apoi să ne legăm rânile, suflând ca copiii cel mic, »să nu doară«. Era spiritul negațiunii, care nu ne lăsa în pace nici pe noi, spiritul negațiunii, ghimpele jurerii.

Știu că l-am găsit în ziua aceea o scamă pe haină. Iacă, închid ochii și o văd înaintea mea: veselă, sănătoasă, robustă, cu năclorul ei cărn, resolut, cu mișcărilor-i de un farmec, pe care nu-l vor putea deșina nici o d-tă poetă, fie ei ori cât de mari. — Umbra la cusut pe atunci, căci părinții ei doreau ca în vltoroare căsnicie să știe coase o haină, o rufă. Ce-am nă-căjit-o pentru scama aceea! De câteori nu l-am spus ca nu dă dovadă de elegantă, chiar de bun simț, lăsându-se cu scame pe haină. Ea radea, căci ochii mei li spuneau că vreau numai să o năcăjesc.

Înclipeie-ți acum: eram încă plini de accentele sincere din conversația noastră de pe drumul plin de liliac înflorit; — în vine ne ciocotea încă muzica dela »malai«; — strigate ve-

sele, ciocnet de pahare; ghirlande de verdeață; »fundec în toate colorile pe piept, de »aranjor« — și stam singuri acum, căci ne răsletsem de societate singuri în vârful dealului, privind la Brașovul de la picioarele noastre.

Departee, se vedea cum trece un tren — luminile din vagoane li trădau. Pe »Tâmpac«, sus, s'a aprins o schinteie de lumină — birtașul da semn de viață. Ceamornicul din tornul »statului« se lumina și el, arătându-și cifrele învechite (astăzi sunt altele, nouă). Și o pace sfântă de jur-împrejur, de-ți venea să »mpreuni manile, chiar ateu să fi fost, și îmbătat de mirosul de liliac, de frumusețea priveliștei, să zici: Doamne, minunată este viața!

Atunci, în clipele acelea sărbătorești, am luat o hotărîre îndrăzneță, de care m'am speriat și eu, când le-am retrăit:

— »Al scama pe gât! l-am »pus și fără să mă mai gândesc mult l-am sărutat gâtul, care era atât de aproape de mine și atât de ademenitor...«

Apoi, în legătură nemijlocită, în timp ce dansa sta nehotărâtă, speriată, lângă mine — am strâns-o în brațe, am sărutat-o pe ochi, pe gură, pe bărbie, și am întrebato-o: »Mă ai drag? Vrei să fi a mea?«

O, am fost brutal — dar ea m'a înțeles — și-a plecat capul și mi-a z'is doar atâta: »Da.« Simplu: »da«.

Acest »da« mi-a venit în minte plimbându-mă prin locurile iubite. Nu se schimbăse nimic de atunci? S'au

D-na Alexandrina Cantacuzino, va prezinta raportul asupra loteriei societale;

D-na Esmeralda Manu va prezinta raportul asupra gradinilor de copii din icuresti;

D-na Zoe Sturdza va raporta asupra mersului Institutului de educatie si cultura din Capitala;

Seara, la oarele 9, d-l profesor Scurtu va tine o conferinta la Ateneu, de va vorbi despre «Un Rege Erou».

Ziua a II-a (23 Noembrie)

La oarele 10 jum. dimineata: Inaugurarea gradinei de copii No. 1 dela oareasa (prelungirea Dorobanilor);

La oarele 2 jum. p. m.: Inaugurarea gradinei de copii No. 2 din Campul eolanu (prin g-osa Kisselef);

La oarele 5 se va oferi un ceai tuturor d-nelor si d-lor din provincie din Capitala, cari vor fi participati la ungres, in sala cea mare a hotelului Ievard.

Odata cu aceasta se mai face cuscutele care au primit inca certificate de identitate u reducere de 50 la sută pe căile ferate, se pot adresa secretariatului in str. cultului 33 de unde li se vor trimite certificatele cerute.

Răniții noștri.

Cât e de schimbăcios și cât e de recunoscător sufletul omenesc. Azi înfăcărează pentru un lucru, pentru un mănă rămane rece și nepăsător. ceastă afirmație să adapteze mai potrivit, față de răniții războaielor stuale.

Cât înfăcărare, cât muncă și cât s'a adus de societatea noastră, și diversele reuniuni, în primele zile, înților relințori de pe câmpul de latorare, de mângăiere pentru bieții părtorii ai țării, cari se întorceau în botozul de sânge, răniți, bolnavi, abțiți, schinginiți ca vai de ei.

Gările erau înțesate de publicul ornic de al vadea, de al pipăi, saie și așteptare aș gării, gemeau de ure, iar altele erau transformate în zăreturi, unde dame drăgălașe li așteptau cu atâtea și atâtea atențiuni. țigaretă, cealuri, ciocolată, cafele, prături, și atâtea alte bunătăți curgeau ariă, înduceau situația, dezlegau limile, iar bietul fecior, sosit din câmpurile corței, se incurca și nu mai știa în ce rivinte calde să mulțumescă acestor îmăritence darnice. Pleca fericit și nteea ce i se dă li cădea nespus de me. Vedeu cu mândrie că jertfa sa ca cinstită, stimată. Medicii și surorile e caritate li spălau, li bandajau, li îngăziau iar afară li așteptau trăsuri, automobile cari li transportau și li așzau în spitalele designate unde era atut cu aceiași bunăvoință.

Această dragoste creștinească, a-

cest avânt patriotic, durere a durat abia câteva săptămâni. Zi de zi numărul celor curioși a scăzut, damele nu se mai ivesu cu darurile mângăitoare, sa-tele gării afară de călători nu mai cuprind nici un suflet bun, iar bieții răniți, tărăndu-se, bandajați și amărăți, uitați de toți, schiopătând abia fac pe jos drumul dela gară la spital. Fiecarui pe lângă durerea rănilor, li se adauge o durere mai mare, durerea uitării, o nerecunoștință, care covârșește pe cele dintâi.

Această situație ar trebui să dea de gândit celor cari sunt chemați să fie în ajutorul celor suferinzi. E vremea faptelor și cei rămași acasă, la scut, fiecare la tabietul său, ar putea atâtea jertfă să aducă celor ce își jertfesc viața, că la reînțocirea lor, să-i mângăie cu o vorbă dulce, cu un semn de prietinie, căci e balsam pentru sufletul lor.

Crăciunul răniților noștri.

I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan Mețianu a adresat către toate oficiile protopresbiterale și parohiale și către toți învățătorii dela școlile noastre din arhidieceza ortodoxă română a Transilvaniei următorul circular:

În urma războiului îngrozitor ostașii noștri vor fi siliți să petreacă sărbătorile Nașterii Domnului pe câmpul de luptă, sau răniți și bolnavi prin diferite spitale din țară, departe de vatra familiară și de cei iubiți ai lor. Pentru a face ca și aceștia să simtă după puțină bucuria pe care o picură în sufletul tuturor creștinilor sărbătoarea Nașterii Domnului, s'a pornit o colecție în toată țara, din rezultatul căreia fiecare să primească un dar de Crăciun.

În scopul acesta s'a făcut apel și la sufletele nevinovate și impresionabile ale elevilor din școala populară. Domnul ministru de culte și instrucțiune publică a compus o listă de colectare pe care a trimis o prin inspectoratul regesc fiecărui învățător în scopul de a colecta dela elevii din clasa condusă de el.

În vederea scopului nobil, ce să urmărește, îndemnăm și din parte-ne pe parohii noștri, ca directori școlari, și pe învățătorii noștri confesionali, ca să explice elevilor frumoasa și nobila mișcare și să-i îndemne a contribui fiecare după putință la realizarea aceleia, ca astfel din cea mai fragedă etate să se deprindă și ei la fapte de milostenie. Câtă bucurie nu vor simți frații și părinții de pe câmpul de luptă, când vor ști, că darul de Crăciun va fi cumpărat din bănușii copilașilor de acasă.

Sibiul, din ședința Consistoriului arhidiecezan ca senat școlar, ținută la 13 Noembrie 1914.

Ioan Mețianu m. p., arhiepiscop și mitropolit; Dr. George Proca m. p., secretar consistorial.

Rusia permite exportul peștelui și icrelor în România.

Consiliul de miniștri din Petersburg a dat autorizare de export în România, în proporțiunea consumației anuale a acestor țări, a peștelui și a icrelor, sub singura condițiune ca guvernul român să ia măsuri spre a înlătura exportul acestor produse în țările cari sunt în stare de războiu cu Rusia.

ȘTIRI.

16 Noembrie n. 1914.

Moartea poetului Anghel.

La încheierea foii ne vine din Iași trista știre, că poetul D. Anghel a încetat din viață alaltăieri după amiază, cu toate îngrijirile medicale ce i s'au dat. Știrea aceasta va produce pretutindeni o adâncă impresie.

Pentru împrumutul de războiu.

I. P. S. Dr. Demetriu Radu, episcopul Orăzii-mari a semnat pentru împrumutul de războiu suma de 50 mii Coroane.

La «Cassa de păstrare»

(reuniune) în Săliște, autorizată din partea ministrului de finanțe pentru subscrieri la împrumutul de războiu, s'a subscris suma de 213,650 cor. Din această sumă au subscris: Institutul 30,000 coroane; comuna politică Săliște 30,700 coroane; restul locuitorii comunei Săliște și din celelalte comune din cercul Săliștei.

Premiul Nobel pentru pace, după o informație pe care ziarul berlinez «Deutsche Tageszeitung» o primește din Copenhaga, se șvonește, că va fi conferit «Crucei roșii» olandeze sau americane.

Daruri. D-na Constanța C. Popovici a dat pentru fondul Reun. fem. rom. pentru ajutorul văduvelor din Brașov, 50 cor., inserându-se în șirul membrilor fondatoare și d-nul Oct. Eulea, prim contabil al băncii «Lumina», 20 cor., în memoria regretatului Dr. Al. Bogdan. Se exprimă vie mulțămintă pentru aceste daruri. Brașov 15/28 Nov. 1914. — Bălașa Bieba, presidentă.

De ale savanților nemți. Sgomotul de arme, care a lucins lumea întreagă a avut pe lângă altele și darul de a țeză dia so nmul lor plin de vise științifice pe savanții, cari până mai ieri se mulțameau, dacă priveau lumea din departare prin sticla mușcăită a vechilor lor ochelari. Și iacă ceva: ne-a făcut cu o surpriză mai mult. Savanții, cari până mai ieri erau ținuti de cel mai calmi și internaționali oameni, desmintesc azi această presupunere. Și iacă cu vârf și îndesat. Astfel savantul neamt Vilhelm Oswald, renumitul predicator monist având cu un coleg al său o discuție despre rolul, pe care ar fi să-i aibă Germania după războiu a zis între altele:

»Nădădulesc că toate statele Eu-

ropel vor pași după războiu într-o confederație sub eghemonia Germaniei. Președintele acestei confederații ar fi bine înțeles împăratul Wilhelm.

Prin aceasta Europa ar fi unitară și va putea să-și întrebuinteze forțele pentru apărarea bătrânului continent față de primejdțiile ce-l amenință din celelalte părți ale lumii.

Un alt savant — profesorul monist Ernst Haeckel — fiind întrebat și dânsul cu ocazia unei anchete, că cum e posibilă încheierea păcii și care ar trebui să fie atitudinea Germaniei cu ocaziunea tratativelor de pace, Haeckel a răspuns cu toată seriozitatea:

Țigări pentru răniți. Primitiv dela soc. «Sanatoriul arhiducele Iosif» — Filiala Brașov:

După cum adevăresc curatoratele respective s'au împărțit până acum numai în 4 spitale 7837 buc. de țigaretă. Pentru aceste daruri mulțameșc diu inimă bravii noștri soldați.

Oaoratul public este rugat cu insistință ca să aibă și de aici înainte de aceste lădițe grijă, deoarece sârmanii răniți s'ar bucura mult, dacă ar mai avea câte-o țigaretă de fumat până la Crăciun. Totodată chităm cu adâncă mulțămintă în numele răniților darul de 100 de țigaretă, pe care l'a făcut pentru dânjii d-na Kristó Virág.

La regia militară (cazarma neagră se va ținea în 8 Decembre st. n. pertractarea ofertelor pentru 1000 capete de boi pe timpul dela 1 Ianuarie — 31 Decembre 1915. Amânunte în cancelaria regiei militare (cazarma neagră).

Oficiul regiei militare din Brașov caută cumpărători pentru piele, oasele și șul celor 1000 boi, cari vor fi tăiați în decursul anului viitor. Ofertele au să se înainteze tot până la 8 Decembre a. c. în cancelaria regiei militare. 3—3

Poșta redacției.

V. M. în M. Am primit. Din cauze binecuvântate am dori însă să nu mai iscălești, ca să n'ai neplăceri.

Mai multor abonași ai noștri dela România le aducem la cunoștință, că trebuind să treacă ediția noastră pentru România și prin cenzura militară, ziarul se expediază dela poșta cu întârziere mare. Aceasta este cauza, că vă sosește ziarul nostru neregulat și cu întârziere.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu s: Branis & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea.

Anunț de licitație.

În 14 și 15 Decembrie 1914 st. n. se va vinde cu licitație în localul casei de Zăloage dela oarele 8 începând obiectele amanetate din 14 Sept. 1913 până inclusive 8 Noembrie 1913 și anume: acele obiecte cu Nrii 13645 — 1913 până inclusive cu Nrii 16543 — 1913, a căror termen a expirat și încă nu s'au rescumpărat. Obiectele care se vor vinde

sunt: Giuvaericele, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioaie, Cositor, postavuri, haine bărbătești și femești, Cisme, ghete și altele.

Vânzarea se face cu bani gata. Rescumpărarea sau înolirea amanetelor se poate face cu o zi mai înainte de licitație. Prezentatorul unui bon de amanet poate cere înnapoierea sau răscumpărarea unui obiect amanetat numai în timpul licitației, și atunci numai într'u atât până ce licitația obiectului amanetat încă nu au început.

Primirea de amaneturi, precum și rescumpărarea amaneturilor ne licitate se poate face cu o zi înainte de licitației numai în măsură restrânsă, încât permite rescumpărarea amanetelor a căror termen a expirat.

Brassó 28. Noembrie 1914. Casa de amanetare orașenească. 1—2

Fondată 1823. Fabrici de postav, stofe de modă și tricotaș. Wilhelm Scherg & Cie. produc din lână curată, de calitate prima clasă, Stofe de modă pentru bărbați de tot felu și pentru ori ce scop. Stofe pentru costume de dame de o culoare și cu desen. Stofe de uniforme pentru ofiteri și amplateol. Loden impreguabil pentru turiști. Postavuri pentru țărani și postavuri fine. Pieduri pentru călătorie. Coperte de pat, Cergă pentru trăsuri; pentru gal, Covoare și castorjachete. Exclusiv numai fabricate din fabricele noastre în Brașov Dârste și Timișul de jos. De multeori premiate cu cele mai mari premii. Magazinul de vânzare: Brașov Piața Franz Josef. 13—25

Ionel Ciucășel croitor de haine bărbătești Brașov, Târgul Florilor 18. 13—50

șimbat multe, față, bag de seamă romenișle s'au înmulțit. Poți să aungi până pe platoul cel nou, care-ți rată Brașovul întreg. Drumurile sunt ai îngrijite. Jos, lângă «turnul negru», căldire nouă — o școală. Mai la reapta, în Scheiu, alte case, cu acorișele de țigla, nouă — se văd prealpe în seara aceeaș cu lucră. — Li-acul nu mai e înfucit. — Se apropie iamna. — Încep să cadă frunzele... Imi pare rău. Peste patru cincile poate că zac într'un șant, pentru ecil-veclor, în Galiția. Mă întreb meșu: Ai trăit? Ai trăit — ca să nu-ți ară rău că pleci? Ai trăit — ca să oți zice: fie ce-a fi, câteva zile ferite tot am avut în viață! Am ajuns să mă spovedesc — reșu să fiu sincer, ca 'n ceasul morții: am fost bărbatul visat. Din tinărul lin de atențiune, plin de vervă chiar, lin de poftă de viață — ce-am ajuns? Ia ursus, un gheștar, da, un gheștar, un om de duzină, cronometru, caș și tărăște viața în orașul de provincie, fără de idealuri. Am simulat palimă dragostei în fața aceleia, pe care m'așez-o de nevastă? A fost mirosul e. Ilicac de vină că i-am sărutat gâtul u atâtea elan în seara, când am între-at-o dacă vrea să mă aibă de bărbat? A fost lipsa munților, lipsa Brașovului, e vină că am început altă viață, în-ată ce am ajuns în orașul, în care veam să ne trăim zilele? Știu atâtea și gingășile au dispărut din căznelia oastră, că visurile s-au spulberat, că e trei ani, de când trăim împreună, adu-ăm la bani, mereu la bani, că nu ne-m hărăzit-o și bună dela D-seu.

Alt răspuns nu pot da. Cine știe ce împonderabili au contribuit ca legătura noastră să nu fie cea dorită în ceasurile talnice, când îți întrebli sufletul ce dorește. Acum imi aduc aminte că am prins pe nevastă mea de câteva ori cu ochii plini de lacrimi, noaptea, când mă întorceam acasă dela perduda de taroc. I-am răs în față. Am fost brutat. Stau și mă gândesc. I-am oferit eu vre-odată o bucurie cât de mică în decursul căznicii noastre? O, prea puțin! Mă acuz-mă acuz cu toată puterea, aici pe locui, unde i-am sărutat gâtul pentru întâiaș dată. Toate gingășile ei, toate sforțările ei, evidente, de a-mi ajuta, de a fi tovarășa vieții mele, le-am respins energic. Nu mă întreba ce-mi dispăcea la dânsa. Imi era o povară viața grețoașă de oraș de provincie. Vedeam că sunt condamnat să trăiesc ca o brută, pentru pâne — o, dureros este să șisilit să muncești pentru ca să ai din ce trăii — Toate îndemnurile ei de a colabora la o viață mai avântată, toate chemările ei, dulcose, sincere, hotărâte, energice, desperate — le-am sugrumat cu o plăcere drăcească.

Poate că sunt prea crud cu mine. Va fi având și ea greșeli. Om fără de greșeli unde găsești? Dar acum — în clipele astea, după ce am trăit trei ani de proză — și sufletul meu spune că proza a fost numai din vina mea — acum mă căesc, căci imi vin în minte clipele curate ale timpului petrecut în Brașov.

Înțelegi? Eu n'am trăit încă! Acum, când e să plec pe câmpul de luptă, când e să părăsesc viața, când întâmplarea voințe ca să revăd încă odată locurile, pe unde am trăit anii tinereții mele — acum imi vine mai tare la conștiință: n'ai trăit, n'ai trăit! O, dacă am să scap teafăr, am să-mi întocmesc altfel lucrurile. Las «provincia» și șesul, întind mâna tovarășel mele de drum — mă adăpostesc acolo, unde prieste inimii mele, acolo, unde visurile mele vor găsi întrupare. Am ajuns «poetic». De mult n'am fost așa! Seara aceeaș și amintirile m'au adus să fiu astfel.

Dar cine-mi garantează că mă-întor de pe câmpul de luptă? Cine? Să se sfârșească o viață atât de brutal! Atunci — de nu-mi este scris să mai trăiesc — gustă clipele, cari îți sunt date, suflute! Simțește cu fiecare fibră frumusețea sării astela de toamnă.

Bucură-te, bucură-te! Respiră a-brânci / meu, căci cine știe, dacă brânci / a respira multă vreme! / umflă-ți, coșul pieptului, ca să / ca trăiești! — Și voi, mânămele mele, întindeți-vă, prindeți-vă deolaltă, răzimați-vă de speteaza băncii — veți odihni pe veci apoi și vor veni altele să se bucură de o strângere de mână iubită.

Degetele voastre n'au să se miște mult.

— Ochii mei, priviți, alergați, subrați — neteziți coamele de deal, opriti-vă la licuricii din noapte, deslegați ghiociturile întunerecului — pleoapele

vă vor acoperi șborul în curând. Și tu, urechea mea — prinde susurul părăiașului și țărălăitul greuerului și tiotacul ceasornicului și foșnetul nucului și uruitul trenurilor, cari se depărtează — sunt ultimele sunete prînse în școala ta.

»N'ai trăit!« Imi spune cineva respicat. N'ai vrut să te folosești de clipea trecătoare. Ai avut pomul plin de roadă de asupra capului tău, iar tu nu l-ai scuturat...

Imi plec capu'n palme și mă copleșește atât de mult, mă subjugă atât de grozav clipea, ce-o trăiesc, încât lau o hotărâre supremă, o hotărâre mare. — Nu știu, nu pot să știu dacă învinge dreptatea. Văd cât de multe înfrângeri suferă de multe ori. Am ajuns fatalist. Mă las dus de curent. — Voiu șjunge sănătos acasă? Cine poate ști? Voiu mai vedea pe nevasta mea? Voiu mai da de ochii ei împănjenii de lacrimi? Destinul să hotărască! El e marele cărmuitor.

Dar chiar și împotriva destinului, care mi-a hărăzit până acumă ani plini de amărăciune, pot să protestez în clipele acestea. Dacă nu mă voiu întoarce acasă, la nevastă, să aibă cel puțin rândurile alăturate, cari li vor spune limpede simțemintele mele.

Parerea mea de rău că n'am știut să talmăcesc altfel încercările ei de a se apropia de mine. Mă degradez în gândul meu, imi rup stelele de la gât și-i zic: »Da, am greșit. Trebuia să mă port altfel! Este asta o degradare? Ea, care m'a urmat, ea, care a suferit, ea, care și-a dat osteneala să

mă priceapă — ea mă va ridica de jos.

»Îți mulțumesc, i-aș spune de-ar fi în preajma mea, »Îți mulțumesc pentru dragostea ta. Mi-am adus aminte de ochii tăi și de răsul tău sănătos, oprindu-mă pe locui, unde ți-am furat prima sărutare și conștiința mea mi-a spus respicat: ai greșit. N'ai folosit clipea. Ai săvârșit o nedreptate. — Mă poți ierta? Sufletul meu este o vijelie — sufletul meu este o mare bătută de furtună. — Tu trebuie să mă pripești. Așa nu se roagă decât unul, care pă-timește, fiindcă n'a trăit și fiindcă a săvârșit o nedreptate...«

Dacă pot să am o rugare, este aceasta, prietinul meu: când vei auzi că am murit, când vei ceti numele meu în lista oficioasă, dă scrisoarea alăturată nevastei mele.

Din ea va vedea nevasta mea întreg sbuciumul meu sufletesc și mă va ierta — de asta sunt sigur.

...Ce minunată seară de toamnă! Turnul dela «Biserica neagră» bate zece. Tăcere — apoi, tăcere sfântă.

Îți vine să-ți împreuni mâinile și să te întrebi: clipea de-acum? Ce e un ceas, o zi, o lună, un veac? O sută, o mie de ani? O bătăie de aripă a tălăului Chronos!

... Prietinie, mâna ta! Îți mulțumesc că-mi aduci serviciul acesta. Rămâi cu bine. Să fi mai fericit în viață.

Am onoarea a aduce la cunoștința P. T. Publicului că am luat în primire începând cu 1 Decembrie a. c.

Restaurantul din Reduță

Experiențele mele îndelungate și multilaterale m-au pus în plăcuta poziție să pot satisface în toate privințele dorințelor stimaților mei oaspeți.
Recomand deci

prea bine cunoscuta mea bucătărie cu mâncări escelente și diferite

pe lângă prețuri moderate (în abonament reducere însemnată) precum și

soiuri de bere îngrijite și depozitate, totdeauna în stare proaspătă dela cep precum și

Vinuri naturale excelente, vinuri ardelenesti și din propriile vii.

Pentru societăți separate stau la dispoziție odăi deosebite, pentru societăți mai mari, banchete, nunți, baluri și concerte toate localitățile Redutei.

Mă voi sili să mulțumesc în toate privințele pe onor. mei oaspeți. cerându-le tot concursul.

Cu stimă: **J. JAKAB**, Antreprenorul restaurantului „Reduță”.

Magazinul

Berbecar & Czink

BRASOV, Str. Vămii Nr. 7, Telefon 470.

Manufactură, Pânzării, Mode și Noutăți, confecțiuni pentru Dame.

Cel mai bine asortat în Lingerie pentru Bărbați și dame. — Prețuri fixe.

— Mai ieftin ca ori unde.
Casa de încredere.

THEXTRA

cel mai fin extract de cașal fluid).

Bun și ieftin.

Indispensabil pentru spor și economie.

Se capătă la I. L. A. Hesshaime Victor Schreiber, Brüder Fleischer Julius Teutsch, drogerie, Alfrer Kamner, Karl Irk's succesorii, Heinrich Petersberger, N. Grădinar, Coleșă & Pană, Seewaldt succ. E. Mönich Fritz Wallisch etc.

Cețiți și răspândiți!

„Gazeta Transilvaniei”.

Atelierul nostru tipografic

precum și

Redacția și Administrația ziarului „Gazeta Transilvaniei”

s-au mutat în casele proprii din

Strada Prundului Nr. 15

(vis-a-vis de băile românești).

Rugăm deci onoratul public românesc precum și vechea noastră clientelă să ne onoreze și în noul nostru local cu comenzile lor, cari vor fi executate prompt și la timp.

Comenzile se pot face și prin telefon, rugând în acest scop pe onorații noștri clienți să ne cheme la telefon.

Telefonul redacției și al tipografiei poartă numărul 226.

Onoraților noștri cetitori le aducem la cunoștință, că ziarul nostru se află de vânzare în fiecare seară la orele 5^{1/2} la administrația ziarului nostru apoi la firmele din cetate: SERVATIUS (Târgul cailor), zarafia POP, firma EREMIAS-nepoții (Strada Hirscher) și la firma ROSENBERG din fostul local al „Gazetei Transilvaniei”, la tutungeria din colțul Bulevardul Rudolf --- promenada de jos.

In Sibiu: la tutungeriile Hermine Frank (Str. Cismădiei), L. v. Nemeth și Berta Stürmer.

In Blaj: la Librăria diecezană.

In Făgăraș: la librăriile Preda și D. Thierfeld.

In Turda: la librăria românească.

In Ulas: firma G. A. Reissenberger.

In Abrud: la colportarul A. Taigher.

In Caransebeș: firma Petru Lepa.

In Borgopund: firma Iacob Chencinschi.

In Cluj: tutungeria Lehota, Bar. Veselényiut.

Cu stimă:

Societatea în comandă Tipografia A. Muresianu - Branisce & Comp.